

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/186801,Wojciech-Kujawa-Zofia-Moczarska-Ofiarna-b-odwazna.html>
27.02.2026, 02:34

Wojciech Kujawa: Zofia Moczarska. „Ofiarna, b. odważna”

Choć częściej wspominana jest w kontekście swojego znacznie lepiej znanego męża, Kazimierza Moczarskiego, autora nieodmiennie popularnych „Rozmów z katem”, to pozostaje postacią godną zapamiętania również przez pryzmat swoich własnych dokonań. Nie ustępowała mu zaangażowaniem w pracę konspiracyjną i również zapłaciła za nią wysoką cenę, gdy wpadła w ręce komunistycznego aparatu bezpieczeństwa.

17.06.2026

[Konspiracja Represje Zbrodnie komunistyczne](#)

Trudno nie zgodzić się z opinią prof. Barbary Otwinowskiej, wyrażoną w książce „Zawołać po imieniu. Księga kobiet – więźniów politycznych 1944-1948”, że Zofia Moczarska

„[...] pozostaje w opracowaniach historycznych w cieniu swego sławnego męża. A przecież – wprowadzie w stałej z nim więzi – miała swe własne próby odwagi i determinacji w cierpieniu”.

Warto więc – chociaż w skrótovej formie – przypomnieć o tej kobiecie niezwykłego charakteru.

Małżeństwo w cieniu wojny

Zofia Moczarska z d. Płoska urodziła się 17 czerwca 1919 r. jako córka Aleksandra i Wandy. W 1937 r. ukończyła Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Klementyny Hoffmanowej, po czym kontynuowała naukę w Wyższej Szkole Dziennikarskiej w Warszawie. Jednocześnie pracowała w Ministerstwie Opieki Społecznej w Warszawie, w którym poznała Kazimierza Moczarskiego (był tam radcą prawnym). 31 lipca 1939 r. w kościele Karmelitów na Krakowskim Przedmieściu wyszła za niego za mąż. I raz jeszcze odwołajmy się do prof. Otwinowskiej, która pisała:

„[...] piękna miłość łącząca tych dwoje dodawała im sił w podjętej z okupantem walce, a także pozwoliła przetrwać tragiczne doświadczenia więzienne w czasie powojennym”.

W pierwszych dniach wojny Moczarscy wraz z ministerstwem zostali ewakuowani na wschód. Okazało się jednak, że funkcjonowanie urzędu w nowym miejscu jest tylko pobożnym życzeniem. W związku z tym – po bezskutecznych próbach Kazimierza dostania się do Wojska Polskiego – małżonkowie postanowili wrócić do stolicy.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Konspiracja, Represje, Zbrodnie komunistyczne

Artykuł